

Fattigbyrden i en Kommune kan være 12 Gange saa stor som i en anden Kommune. Denne overordentlig store Ulighed bevirker, at den mellemkommunale Beskatning bliver yderst vanskelig, at gennemføre, thi det er klart, at dersom vi skulle faa noget ud af den, og dersom det er Opholds kommunen, der skal ansætte Skat, saa faar det navnlig for Landkommunerne en overordentlig stor Betydning, hvilken Kommune det er, der er Opholds kommunen, og hvilken Statteprocent de have i den Kommune. Naar vi tænke os, at en Mand opholder sig i en Kommune, hvor Fattigbyrden kun er 50 Dre pr. Individ, saa vil hans Skat blive forholdsvis overordentlig ringe; naar saa den anden Kommune, i hvilken der er en meget stor Statteprocent, skal have sit Tilgodehavende paa det Sted, faar den saa godt som ingen Ting. Denne store Ulighed er saaledes en af vore Vanskeligheder.

Dernæst er det jo noget, man kan klage over i alle Landkommuner, at Hartkornet er saa overordentlig stærkt bebyrdet. Det uretfærdige ved Hartkornsskatten ligger jo væsentlig deri, at den, der maa svare en vis Hartkornsskat, maa svare den ogsaa af det, han stylder i Ejendommen. En Ejendom kan, som man siger, være forgældet lige op til Skerstenen, og en anden ved Siden af har ingen videre Gæld; de to svare lige meget i Hartkornsskat. Det er særlig dette, som der fra et Agrarstandpunkt er blevet klaget over, og Hartkornsskatterne have jo endnu i de allerfleste Landkommuner en betydelig Overvægt i Forhold til den Skat, som hviler paa Formue og Lejlighed.

Endelig som den tredje Mangel have vi dette, at der saa godt som fattes fælles Regler for Beskatningen i alle Landkommuner. Man har gjort forskellige Forsøg paa at opstille Regler fra Amtsraadenes Side, men de ere næsten mislykkede alle Steder. Sogneraadene modtage nok Forandringen, men de ordne i Reglen alligevel Sagen, som de selv ønske det, og derved bliver der et forskelligt Grundlag i de forskellige Kommuner, saa forskelligt, at hvad der lignedes paa Formue og Lejlighed inden for den Amtsraadsstreds, i hvilken jeg har hjemme og har haft Lejlighed til at undersøge Forholdene, kan for en Gaardmand, som sidder med 6—7 Tdr. Hartkorn, paa et Sted være 3—400 Kr., medens en aldeles lignende Gaardmand, der bor i en anden Streds, hvor de have et andet System, kan nøjes med at svare 30—40 Kr. i Skat. Saa overordentlig stor Forskel er der paa Formue- og Lejlighedsbeskatningen, fordi der

ikke findes Regler for, hvorledes Ligningen skal være.

Skal man nu bedømme dette Forslag efter, hvilke Bidrag det yder til at raade Bod paa de Mængder, jeg har fremhævet, vil jeg ikke just sige, at det yder meget i den Henseende. Men der er dog ydet noget, og der vil jeg betegne som de egentlige Guldkorn i dette Forslag, hvad der staar i de sidste Paragraffer. Jeg vilde sætte megen Pris paa, om §§ 41, 42 og 43 kunde blive bevarede. Den lille Bestemmelse i § 41 om, at Landkommunerne saa Lov, at tage Rente af dem, der ikke betale til Forsaldstid, er og vil være for Landkommunerne en overordentlig stor Hjælp, fordi man har meget ondt ved at faa Penge ind især i de sidste Aar. Landkommunerne have maattet gøre Laan paa Laan ved at aabne Kassekredit, for at kunne udrede Udgifterne. Det vil jo til Dels ophøre, naar vi faa denne Ret i § 41.

Saa er der § 42. Skønt det ikke er mig ganske klart, hvad det skal til, som staar et Stykke nede i Paragraffen, saa mener jeg, at Meningen dog vel maa være, at vi for Fremtiden saa Ret til uden at spørge Amtsraadet at tage Halvdelen paa Formue og Lejlighed. Naar man gjorde det i alle Kommunerne, saa vilde Hartkornsskatten virkelig faa en betydelig Nedsættelse. Den ærede Minister spurgte i Gaar om, hvilke Midler man kunde anvise for at faa Hartkornsskatten nedsat. Der er just et Middel. Kunde vi i alle Landkommunerne faa Ret til at nedsætte Hartkornsskatten til det halve, vilde det have en overmaade stor Indflydelse. Der er Amter, hvor man har tilladt Sogneraadene at handle, som de ville, men der er ogsaa Amter, hvor man har fastholdt, at Formue- og Lejligheds skatten kun maa udgøre $\frac{1}{3}$, og det bliver forholdsvis for lidt. Kunde man altsaa faa det flaaet fast, at man har Lov til at ligne Halvdelen paa Formue og Lejlighed, saa vilde det lette Hartkornsskatten.

Endelig er der den sidste Bestemmelse i § 43, som omhandler en Bestemmelse i den gamle Kommunallovs § 50 angaaende Fordelingen af Skatterne til Amtsfonden. Hidtil har det været saaledes, at der har kunnet lignedes $\frac{1}{3}$ paa Kommunerne, og den har været fordelt dels efter Hartkornet, dels efter Folketallet, dels efter Amtsraadets Skøn, men det har været overladt til Amtsraadet, om det vilde foretage dette eller ej. Følgen deraf har været, at nogle Amtsraad her i Landet have gjort det; saa vidt jeg ved, have 7 a. 8 benyttet § 50, medens der er